

Utbildningsinspektion i Malmö latinskola, gymnasieskola och gymnasiesärskola

UTBILDNINGINSPEKTIONENS SYFTE

Skolverkets utbildningsinspektion skall bidra till kvalitetsförbättring genom att bedöma hur verksamheterna arbetar i riktning mot de nationella målen för förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, barn- och ungdomsutbildning och vuxenutbildning. En väsentlig del i inspektionen är att granska kvalitetsarbetet och förmågan att utveckla den egna verksamheten.

Inspektionens inriktning

Inspektionsutredningen inriktas mot sex områden. De är särskilt väsentliga för att säkra att alla barn, elever och vuxenstuderande får den omsorg och utbildning som de har rätt till enligt nationella bestämmelser. De sex områdena, som granskas utifrån flera olika aspekter och frågeställningar, är:

Resultaten:

1. Kunskaper, utveckling och lärande

Verksamheten:

2. Arbetsmiljö och delaktighet
3. Pedagogisk verksamhet och undervisning
4. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Förutsättningarna:

5. Tillgång till utbildning och omsorg
6. Resurser

I denna rapport behandlas i första hand förhållanden som avviker positivt eller negativt från vad som förväntas i fråga om utbildningskvaliteten enligt de nationella bestämmelserna. Några aspekter behandlas dock i alla aktuella verksamheter, nämligen kvalitetsarbetet, rektorsfunktionen, personalens kompetens, läromedel och utrustning, likvärdiga möjligheter vid funktionsnedsättning och stödinsatser, arbetet med övergripande hälsomål i läroplanerna, bedömning av lärandet och betygssättningen. En helhetsbedömning och motiveringar till bedömningarna görs inom varje granskningsområde.

Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån läroplaner och övriga författningar. Inspektörernas sakkunskap och erfarenheter av jämförbara verksamheter är också betydelsefulla. Analyserna av den insamlade informationen syftar till att klargöra om de lokala lösningarna och systemen fungerar väl. Rapporten avslutas med en sammanfattande bedömning som utgör underlag för Skolverkets beslut, riktat till huvudmannen, angående förbättrings- och kritikområden.

Genomförandet av inspektionen i Malmö latinskola

Skolverket sände den 1 november 2004 skriftlig information till kommunen om att verksamheten skulle inspekteras och om inspektionens syfte och genomförande. Inspektörsteamet med ansvar för inspektionen i Malmö latinskola har bestått av undervisningsråden Göran Arnman, Lotta Kårlind och Barbro Nässén. Besök i Malmö latinskola inleddes den 1 februari och avslutades den 17 februari 2005.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna. Skolverket följer därefter upp eventuella krav på åtgärder som riktas till huvudmannen och vilka effekter i övrigt som utbildningsinspektionen leder till. Tidpunkter för uppföljningen framgår av Skolverkets beslut.

Underlag

Underlaget till denna rapport består av dels dokument från kommunen och Malmö latinskola, dels den information som samlats in vid observationer, intervjuer och samtal under besöket. Rapporten grundar sig också på annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt.

I Malmö latinskola genomfördes formella intervjuer med skolledningen, lärare, elevvärdspersonal, elevrådsrepresentanter, elever samt föräldrar. Ett brett urval av lektioner och verksamheter besöktes. Under dessa besök fördes också kortare samtal med lärare och elever.

Övrig information av betydelse för inspektionen har varit utvärderingen från 2005 av storstadssatsningen inom gymnasieskolan i Malmö kommun.

Beskrivning av skolan/rektorsområdet

Malmö latinskola	Antal studerande
Gymnasieskola	1 226
Gymnasiesärskola	12
Kommunal vuxenutbildning, komvux	42

Malmö latinskola omfattar utbildningar som genomförs också vid Tärnöskolan och i två filialer, alla placerade på avstånd från huvudskolan. Organisationen omfattar utbildning på Samhällsvetenskapsprogrammet (SP), Naturvetenskapsprogrammet (NV), Fordonsprogrammet (FP), Individuellt program (IV) och de två specialutformade programmen SMIL, utbildning för idrottsledare, samt Framtidscollege, en naturvetenskaplig utbildning för politiskt intresserade elever. På SP finns tre inriktningar, samhällsvetenskap, ekonomi och kultur. En klass inom inriktningen samhällsvetenskap har en stor del av undervisningen på engelska. NV har inriktningen naturvetenskap. FP har inriktningarna karosseri, maskin- och lastbilsteknik och transport. Det ges fem olika utbildningar inom IV:

IVIK – introduktionskurs för nyanlända elever

IVF för funktionshindrade elever med neuropsykiatrisk diagnos som läser kärnämnen tillsammans och följer karaktärsämnen på ett nationellt eller ett specialutformat program på olika gymnasieskolor.

IVFP för elever med tekniskt intresse inriktat mot FP

IVALT för elever med arbetslivsträning

IVML för elever som är på praktik

Övriga IV – elever som ej deltar i någon gymnasial verksamhet, dvs. är på praktik eller är inaktiva

Särskoleelever finns integrerade på Fordonsprogrammet. Skolan har också elever som studerar inom riksidsrottsgymnasium (RIG) med badminton, friidrott och squash samt elever inom ett regionalt tennisympnasium.

Skolan bedriver en bussförarutbildning inom den kommunala vuxenutbildningen samt viss uppdragsutbildning för företag inom fordonsbranschen.

Eleverna fördelar sig på de olika skolbyggnaderna och programmen enligt följande. Här anges också meritvärde för de elever som tagits in på skolan:

Utbildning Tärnöskolan	Meritvärde 04	Antal elever 04
FP	193	156
IVFP		53
Gymnasiesärskola FP		10
IVML		18
Övriga IV		45
Komvux		42
Uppdragsutbildning		12
	Totalt antal	332
Malmö latinskola		
SP	210	573
NV	237	125
Specialutformade program SMIL	241	154
Specialutformade program FC	Ej intag 04	24
IVIK		28
IVALT (i filial)		28
IVF (i filial)		19
	Totalt antal	954

Totalt undervisas 1286 elever/studerande inom Malmö latinskola. Endast Fordonsprogrammet hade högre meritvärde vid intagningen 2004 än 2003.

Skolans elevgrupp är representativ för den mångfaldsstruktur som finns i kommunen. Skolan har ingått i den storstadssatsning som genomförts 2003 – 2004 inom fem gymnasieskolor i kommunen.

Skolans lärare och elever är sedan något år organiserade i 15 arbetslag, en modell som utvecklats inom ramen för storstadssatsningen. Anpassningar av den fysiska miljön genomförs, för att bättre passa sättet att organisera verksamheten.

Malmö latinskola är Malmös äldsta skola med anor från 1400-talet. Huvudbyggnaden från 1879 ligger centralt i Malmö. Denna skolenhet benämns i denna rapport framöver som Latinskolan. Tärnöskolan, som haft fordonsutbildning sedan 1979, ligger i ett industriområde i hamnen, långt från centrum, och tillhör Malmö latinskola sedan 1995. IVF är inrymt i f.d. kontorslokaler i ett bostadshus inom fem minuters gångavstånd medan IVALT finns i väl anpassade f.d. industrilokaler i en annan stadsdel. Sammantaget finns således inom skolans nuvarande organisation traditioner från ett humanistiskt läroverk respektive en yrkesskola parade med den senaste gymnasiereformens utbildningar, branschriktad vuxenutbildning och näringslivsanpassad uppdragsutbildning. Till läsåret 2005/06 kommer Tärnöskolan att flytta till nya lokaler och tillsammans med Vingaskolan utgöra en egen skola. IV kommer att tillhöra ett centralt rektorsområde även om de lokal- och undervisningsmässigt skall inordnas i Malmö latinskolas organisation. IVALT och IVF kommer att tillhöra ett centralt rektorsområde och från den 1 juli 2006 lämna Malmö latinskolas organisation.

Malmö latinskola ingår i ett Internetbaserat nätverk med stöd från Myndigheten för skolutveckling för gymnasieskolor i områden präglade av mångfald.

Bedömning

1. Kunskaper, utveckling och lärande

Elevernas förutsättningar när de kommer till gymnasieskolan är skiftande. Som redovisats ovan har meritvärdena för intagning också sjunkit för alla program utom för FP. Även det för kommunen gemensamma testet i svenska i början av årskurs 1 visar att många elevers läsförmåga måste utvecklas. Ett läsprojekt som några klasser deltagit i visar att elevernas förmåga stimulerats också i andra ämnen än svenska, vilket bör lyftas fram och ses som ett gott resultat av skolans arbete.

Resultaten för elever med slutbetyg från Malmö latinskola är något lägre än för storstäder i genomsnitt för SP och NV och något högre för FP och för de specialutformade programmen. Andelen med högskolebehörighet är högre än för riket. Andelen elever med minst betyget godkänd i slutbetyget, 63,7 procent, ligger på samma nivå som riket. Totalt är det cirka tio procent högre andel flickor som har minst betyget godkänd, G. 69,7 procent av flickorna med utländsk bakgrund har minst betyget G jämfört med 42,7 procent av pojkarna

med utländsk bakgrund. Andel elever med slutbetyg fördelar sig enligt nedanstående:

Fordonsprogrammet

Andel med slutbetyg (fullst/utökat prog)	69,4 %
Andel med slutbetyg (reducerat prog)	1 elev
Andel med högskolebehörighet av dem med slutbetyg	82,4 %

Samhällsvetenskapsprogrammet

Andel med slutbetyg (fullst/utökat prog)	66 %
Andel med slutbetyg (reducerat prog)	1 elev
Andel med högskolebehörighet av dem med slutbetyg	96,3 %

Naturvetenskapsprogrammet

Andel med slutbetyg (fullst/utökat prog)	43,3 %
Andel med slutbetyg (reducerat prog)	0 %
Andel med högskolebehörighet av dem med slutbetyg	100 %

Specialutformade program

Andel med slutbetyg (fullst/utökat prog) närliggande SP	18 % (37 elever) av eleverna på SP
Andel med slutbetyg (fullst/utökat program) närliggande NV	46,8 % (15 elever) av eleverna på NV
Andel med slutbetyg (fullst/utökat program) SMIL - idrottsledarprogrammet	90 % (27 elever)
Andel med slutbetyg (fullst/utökat program) Framtidscollege	100 % (14 elever)
Andel med slutbetyg (reducerat prog)	1 av 79 elever
Andel med högskolebehörighet av dem med slutbetyg	98 %

Av 203 elever på SP var det 66 procent som fick slutbetyg från det nationella programmet. Det är på SP som störst andel elever, 18 procent, har gått över till ett individuellt specialutformat program. Av de 30 elever i årskurs 3 som fanns på NV hösten 2003 var det endast 13 (43,3 procent) som fick slutbetyg och 15 elever, 46,8 procent, fick slutbetyg från specialutformat program. Inspektörerna bedömer att andelen elever med slutbetyg från NV bör förbättras.

Det är många elever inom Riksidrottsgymnasiet med specialidrott som beviljas ett individuellt specialutformat program under sin gymnasietid (se vidare område 3). Betygsnivån i specialidrottskurserna är anmärkningsvärt hög. Av 124 satta betyg i de två nationella och de två lokala specialidrottskurserna i avgångsklasserna (inklusive det specialutformade idrottsledarprogrammet SMIL) 2004 bedömdes 83 procent som MVG.

Storstadssatsningen har enligt kvalitetsredovisningen för 2004 inneburit förbättringar avseende elevernas betyg. Av de elever som hade många IG inför årskurs 3 ska nu markant färre ha behov av insatser. Rektorn menar att skolans upp-

följning visar att de elever som begränsat sin individuella studieplan genom att plocka bort mer än 10 procent av kurserna, förmodligen lämnar skolan med fler godkända betyg, jämfört med det tidigare systemet när de fullt ut fortsatte årskurs tre och fick slutbetyg. Skolan har fattat beslut om byte av studieväg för dessa elever och de registreras som IV-elever. Skolan motiverar detta med att kunskapsmålen, dvs. så många betygsatta kurser med minst G som möjligt är viktigare än ett slutbetyg med många IG. På så sätt blir det enligt rektorn färre kurser att komplettera via Komvux med positiva såväl mänskliga som samhälls-ekonomiska effekter.

Det finns inga resultat redovisade för IV eller gymnasiesärskolan i kvalitetsredovisningen för 2004.

Andelen avhopp har ökat med drygt tio procent och fördelar sig mellan programmen enligt nedan.

Avhopp 2004

Program/ utbildning	IV och praktik	NP på annan enhet	Friskola	Annan kommun	Annan utbildning	Fyllt 20 år	Totalt
FP		3	1	4	3		12
SP	28	17	9	5		1	60
NV	5	4	2	1		1	13
SM	2		1	1			4
Totalt	11	24	13	11	3	2	65

Enligt kvalitetsredovisningen för 2004 trivs eleverna allt bättre ju längre de går på skolan. Dock baseras denna analys på en trivselenkät som endast redovisar elever på SP, NV och SMIL. Det saknas således i kvalitetsredovisningen en samlad bild av hur också FP- och IV-elever upplever arbetsmiljön på skolan. Tärnöskolans analys gjordes efter att kvalitetsredovisningen lämnades in men visar enligt rektorn även den höga trivselsvärden. Skolans arbetsmiljöråd har i sin analys (redovisad i kvalitetsredovisningen för 2004) konstaterat att det behövs åtgärder för att öka tryggheten på skolan och för att kunna hantera elever som stör. Inspektörsteamet har också kunnat konstatera att inte alla elever upplever skolan som en trygg miljö, även om upplevelsen av trygghet i skolan har ökat enligt kvalitetsredovisningen för 2004.

Latinskolan har problem med bristande disciplin i matsalen och stor frånvaro i vissa grupper. Under läsåret har allt fler vuxna ätit sin lunch i matsalen, vilket enligt rektorn under vårterminen gett påtagliga positiva resultat. Droger, våld och hot förekommer och det är svårt att kontrollera vem som rör sig på skolan, som ligger mycket centralt i Malmö. System med ID-kort, låsta ingångar och skolvärd är några åtgärder som vidtagits. Rektorn menar dock att en drogvaneundersökning 2003 visade att skolan är en av de lugnaste i Malmö, att framför allt flickorna har en mycket bra situation och att drogmissbruk är ovanligt på de nationella programmen.

Inspektörsteamet upplevde några undervisningsgrupper som ointresserade och stökiga medan de flesta som besöktes utgjorde en bra eller mycket bra miljö för lärande. Elever efterlyser enligt skolans kvalitetsredovisning för 2004 att lärarna skall vara tydligare ledare. De framförde vid inspektionsbesöket att skolans

ordningsregler inte var det som gällde i vardagen, utan att det fanns mer informella och skiftande förhållningsregler. De flesta elever inspektörsteamet talat med anser att de trivs på Latinskolan och att man visar varandra respekt.

Malmö latinskola har en lokal styrelse och engagemanget i den har ökat.

Flera av Tärnöskolans elever anser att klimatet kan vara hårt och att t.ex. avsaknaden av en cafeteria gör att skolmiljön där känns trist. De få flickorna på skolan har en tuff situation som man försöker lösa genom att ha samtal med dem. Elevvårdspersonalen menar att situationen blivit stökigare det senaste året. Inspektörsteamet har vidare fått höra att Tärnöskolans elever ofta utpekas som orsak till problem när de kommer för att ha undervisning i kärnämnen på Latinskolan. Det finns ett elevråd också på Tärnöskolan men detta är inte speciellt aktivt. Inspektörsteamets bedömning är att fordonselevernars delaktighet är bristfällig och att man måste rätta till detta. Insatser behövs också för att förbättra umgängesklimatet och respekten mellan eleverna.

IV-eleverna är i huvudsak hänvisade till de egna grupperna, där de oftast är mycket nöjda. Några av eleverna drar sig för att besöka Latinskolan utan att någon av deras lärare följer med. De elever som har undervisning på andra gymnasieskolor kan också hamna ”utanför”.

Sammanfattningsvis ligger de samlade resultaten av elevernas meritvärden i slutbetygen från nationella och specialutformade program i nivå med riket. Andelen elever med slutbetyg bör dock förbättras. Den höga betygsnivån i specialidrott bör föranleda fördjupade analyser. Skolan har genom stödåtgärder och insatser nått vissa positiva resultat, ett arbete som är viktigt att fortsätta. Det saknas aktuell redovisning av IV-elevernas och gymnasiesärskoleelevernas resultat, såväl av kunskaper som av trivsel. Uppföljningen av resultaten avseende normer och värden behöver utvecklas. Det är ett viktigt förbättringsområde att öka elevernas delaktighet, trygghet, närvaro och respekt.

2. Arbetsmiljö och delaktighet

I Malmö latinskola innebär strukturen med en mångfald av utbildningar goda möjligheter att möta olika behov men också, på grund av den lokalmässiga spridningen, en omöjlighet att skapa en social gemenskap. Rektorn pekar på att det finns ”en heterogenitet i klassrummet” som innebär en svårighet men också är skolans styrka. Ledningen har därför valt att organisera elever och lärare i arbetslag för att skapa en bas för skoldemokrati och aktivt mentorskap. Detta har bl.a. minskat elevernas frånvaro och skolk enligt rektorn.

Elevvårdspersonalen fungerar som ett arbetslag och träffar de biträdande rektorerna varje vecka. En gång i månaden deltar rektorn i dessa möten. De deltar också i möten med mentorerna.

Skolans arbetsmiljöråd gör analyser och har även utarbetat en personalpolicy samt handlingsplaner för genomförandet av denna. I personalen finns en oro kring en ibland hotfull och stökig miljö.

För närvarande ingår endast elever från SP, NV, FC och SMIL. En elevstyrelse har bildats för att knyta ihop elevrådsarbetet med den lokala styrelsens arbete. Intervjuade elever, även de som ingår i skolans styrelse, kände inte till arbetsplanen eller kvalitetsredovisningen. Hela den lokala styrelsen har dock under

våren 2005 varit delaktig i utarbetandet av nästa läsårs arbetsplan. Två elev-skyddsombud har utsetts och skall få utbildning. Skolan har de lokala kurserna Demokrati A och B för att locka elever till elevrådsarbete. Eleverna anser att de som deltar i elevrådet ofta får höra att de missar mycket av undervisningen och ingen har erbjudits stöd för att ta igen det de missat. Eleverna i den lokala styrelsen och elevrådets styrelse erbjuds dock stöd. Inspektörsteamets bedömning är att det formella elevinflytandet har fått en tydlig struktur som möjliggör utveckling. Delaktigheten i klasserna i form av klassråd och kring planeringen och utvärderingen av lärandet måste emellertid förbättras. Se vidare område 3.

Man arbetar förebyggande genom en introduktionsvecka för elever i årskurs 1, genom resurser för gemensamma aktiviteter och med den lokala kursen Livs-kunskap. Trivselenkäten är också ett viktigt verktyg för att identifiera mobbning och möjliggöra insatser mot detta.

Det är också ett medvetet val att vissa IV-verksamheter inte finns i den gängse skolmiljön. Inspektörsteamets bedömning är att IV-eleverna behöver få bättre möjligheter att känna tillhörighet och delaktighet i hela skolan och inte bara i den egna gruppen. Det är väsentligt, inte minst för att de ska klara övergången till ett nationellt program.

Sammanfattningsvis är inspektörsteamets bedömning att Malmö latinskola genom förebyggande insatser medvetet och med en tydlig strategi strävar efter att förbättra arbetsmiljön men att arbetet inte är tillräckligt. Man måste arbeta vidare med en kvalificering och förankring av allas delaktighet och ansvarstagande samt fortsatt utveckla lärarnas ledarskap i klassrummet och ett gemensamt normsystem.

3. Pedagogisk verksamhet och undervisning

Pedagogiska samtal förs i arbetslagen med olika intensitet men också i ämnesgrupperna. Vissa lärare anser att arbetslagsorganisationen medfört mindre samverkan mellan ämnena, andra att det gäller att se möjligheterna och vinsterna. Det finns flera exempel på hur lärare går samman inom arbetslagen och även delar på kurser. På t.ex. FP förekommer viss samverkan mellan karaktärsämnen och svenska och engelska. Inspektörsteamets bedömning är att det är ett fortsatt utvecklingsområde på skolan att skapa större helheter i elevernas utbildning.

Betygs- och bedömningsdiskussioner har förts på studiedagar och i ämnesgrupperna. De lärare som inte finns med i de kommungemensamma kursplanegrupperna får dock inte alltid information om vad som sker där. För FP menar man att en kvalitetssäkring även sker mot branschen.

Eleverna informeras vid kursstarten om kursplaner och betygskriterier men deltar mer sällan i planeringen kring innehåll och arbetssätt. Det sker inte alltid en tydlig återkoppling till målen och kriterierna vid utvecklingssamtal och betygsdiskussioner. Några elever menar att provresultaten alltför ensidigt avgör betygen.

En lärare har fått ett specialuppdrag att uppmuntra insatser för särskilt duktiga elever.

Bibliotekariernas pedagogiska funktion betonas starkt och de har bl.a. en tydlig roll i anslutning till projektarbetet. Skolan har en handlingsplan för informationssökning.

Övergången från grundskolan fungerar i varierande grad. Informationen är ibland mycket mager.

Det förekommer att elever utan betyg i engelska tas in på nationellt program på Malmö latinskola. Då reduceras programmet genom att man plockar bort engelska A. Inspektörsteamets bedömning är att dessa elever skall registreras som PRIV-elever.

Inspektörsteamet har huvudsakligen sett exempel på undervisningssituationer som håller god kvalitet.

Nya elever testas i svenska, engelska och matematik i syfte att hitta elever som behöver stöd. Testet är gemensamt för kommunens gymnasieskolor. Elever som identifierats erbjuds stöd, men om de tackar nej uteblir stödet och det blir problem med studierna. Åtgärdsprogram upprättas inte regelmässigt. Samtliga som bedöms vara i behov av stöd kallas till specialpedagog för bedömning för åtgärdsprogram. Alla kommer dock inte trots påstötning via mentor. Därför för skolan en strategisk diskussion om ett studiecentrum för att stimulera motivationen hos alla elever, vilket bedöms bli en draghjälp för de allra minst motiverade, som är riskgrupp för avhopp. Nivågruppering i svenska, engelska och matematik har medfört mindre grupper och eleverna anses vara nöjda. Diskussioner om hur man grupperar förs mellan lärarna. Latinskolan har också en studieverkstad med specialpedagog. Bibliotekarierna samarbetar med specialpedagoger kring studiesvaga elever. Det finns läxhjälp i matematik och svenska två dagar i veckan i biblioteket. Sommarskola är en annan form av stöd i svenska, engelska och matematik. Eleverna har emellertid inte samma möjligheter till stöd i övriga kärnämnen eller i karaktärsämnen.

För elever med stora studiemisslyckanden har möjligheten blivit större att i den s.k. revanschgruppen lyckas med studierna i vissa kurser. Man plockar bort flera kurser, mer än tio procent, så att eleverna kan koncentrera sig på ett fåtal. Rektorn menar att det måste vara bättre att ha fått grundläggande kunskaper i en majoritet av utbildningens kurser, än att lämna utbildningen med ett slutbetyg. Det har emellertid inte gjorts någon planering för hur dessa elever kan få ett slutbetyg från ett nationellt program, då insatsen medvetet innebär att eleverna lämnar skolan med ett samlat betygsdokument från IV. Lärare menar att insatserna har gjorts för sent. Inspektörsteamets bedömning är att det är problematiskt, för om inte eleverna av egen kraft söker sig tillbaka till skolan eller till vuxenutbildningen, riskerar vinsterna att bli kortsiktiga och begränsade.

Många elever beviljas ett individuellt specialutformat program och har i flera fall plockat bort ämnen som ger programmen dess karaktär och har i stället andra kurser, t.ex. specialidrott. Skolans riktlinjer är att beslut om specialutformat program senast skall fattas inför vårterminen i årskurs 2. En del elever har svårigheter med sina studier och/eller en önskan att få fler kurser inom ämnet specialidrott. Det finns också elever som enligt rektorn mer allmänt vill bredda sig och t.ex. läsa en kurs i internationell ekonomi i stället för fysik B. Skolans tolkning av när ett specialutformat program kan inrättas är inte förenlig med lagstiftarens avsikt om en planerad utbildning. Inspektörernas bedömning är att elever

med svårigheter skall erbjudas stöd eller vid påtagliga svårigheter reducerat program. Individuellt specialutformat program beviljas på skolan på grunder som inte är i överensstämmelse med förordningen.

På Tärnöskolan fanns i och med storstadssatsningen en modersmålspedagog, som både elever och lärare upplevde som ett mycket positivt stöd. Skolledningen har sedan de extra resurserna försvann inte prioriterat detta. Studiehandledning på modersmålet erbjuds inte. Endast två elever har modersmålsundervisning. Tärnöskolan har inte någon specialpedagog, trots att flera elever har stora stödbehov. De studerande inom den vuxenutbildning som finns på Tärnöskolan har tillgång till en språkpedagog som stöd.

Inom de olika IV-utbildningarna arbetar oftast ett fåtal lärare med eleverna med ett begränsat antal ämnen. Inom IVF upplevs det som positivt att lärare från Malmö latinskola undervisar i alla kärnämnen. Det har dock varit problem med lärarbyten och svårighet att samla alla för pedagogiska möten. Två sådana pedagogiska möten har dock genomförts under läsåret. Inspektörsteamets bedömning är att IV-utbildningarna fungerar väl. Men alla IV-elever har i undervisningen inte tillgång till specialpedagogiskt stöd eller bibliotekets resurser för sin språk- och kunskapsutveckling.

På Tärnöskolan finns elever som är mottagna i gymnasiesärskolan. Mottagande och inskrivning i gymnasiesärskolan hanteras av rektorn på kommunens renodlade gymnasiesärskola, Parkskolan. Årskurs 1 på Tärnöskolan är en ren särskolegrupp medan eleverna i årskurs 2 och 3 är integrerade med IV. Av de individuella studieplanerna framgick att eleverna läste enligt gymnasiesärskolans kursplaner endast i svenska och engelska. Efter att inspektörsteamet uppmärksammat att inte skolgången för dessa elever tydligt organiserats utifrån gymnasiesärskolans kursplaner, som motsvarar deras behov, har rektorn sett till att så skall ske och att elevernas individuella studieplaner är korrekta. Lärarna arbetar engagerat och med intresse för elevgruppen och försöker anpassa undervisningen till dem. Intervjuade elever tycker att de lär sig mycket och får stöd och hjälp. Inspektörsteamet bedömer att eleverna tack vare personalens erfarenhet troligtvis fått en rimlig undervisning, trots oklarheterna med kursplanerna. Specialpedagogisk kompetens saknas men beslut har fattats om att anställa sådan inför läsåret 2005/06.

Sammanfattningsvis finns det flera exempel på undervisning/verksamhet av god och genomtänkt kvalitet inom Malmö latinskola. Strukturen för utbildning i informationssökning är bra. Arbetet med att försäkra sig om en rättvis och likvärdig bedömning och betygssättning bör dock fortsatt utvecklas. Det finns också en tendens till ensidig fokusering på svenska, engelska och matematik för elever i behov av stöd. Alla elever får inte heller det stöd och åtgärdsprogram de har rätt till. Skolledningen arbetar dock konstruktivt för att förbättra situationen. Individuellt specialutformat program beviljas på felaktiga grunder. Obehöriga elever skall registrera som IV-elever. Kvaliteten bör generellt förbättras avseende elevernas möjlighet till delaktighet i planeringen och utvärderingen av lärandet. Organisation av gymnasiesärskolan har inte fungerat tillfredsställande och det är viktigt att följa upp arbetet med kursplaner.

4. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

I Malmö latinskola utgörs skolledningen av rektorn och de fyra biträdande rektorerna. Rektorn har det övergripande ansvaret. De biträdande rektorerna ansvarar för eleverna och arbetslagen på ett eller ett par program vardera. Dessutom har de olika ansvar för skolövergripande frågor såsom olika ämnen, tjänstefördelning, information, internationella frågor eller externa kontakter.

Skolledningen håller sig förtrogen med verksamheten företrädesvis genom samtal och möten. Lektionsbesök anses svåra att hinna med. Då skolan består av olika utbildningar i en lokalmässigt spridd organisation, är det inspektörsteamets bedömning att förtroendet delvis blir lidande. Därmed blir också ledningen av den pedagogiska verksamheten inte tillräckligt tydlig och effektiv.

I dokumentet Rektors vision formuleras rektorns syn på uppdraget samt krav och förväntningar på skolans elever och personal. Skolans arbetsplan utarbetas i samarbete med all personal. Utöver den övergripande arbetsplanen skall varje arbetslag ta fram sin egen arbetsplan. Skolledningen driver målmedvetet utvecklingen av arbetslag.

Arbetsplanens olika utvecklingsområden utvärderas enligt en tydlig struktur. Det finns dock inte en tillräcklig systematik i kvalitetsarbetet, för att t.ex. kunna försäkra sig om en rättvis och likvärdig betygssättning. En analys av utfallet på nationella prov och kursbetyg bör göras regelmässigt och dialogen med lärarna bli mer strukturerad.

Skolans kvalitetsredovisning innehåller de delar som förordningen kräver. Skolans resultat redovisas dock inte på ett heltäckande sätt i kvalitetsredovisningen, då IV och gymnasiesärskolan inte finns med, även om personalen vid IV-verksamheterna tagit fram underlag i form av utvärderingar och redovisningar.

Betygskatalogen är korrekt.

Sammanfattningsvis har man inom skolledningen en bra ansvarsfördelning och en tydlig strategi för utveckling. Skolan har en bra och strukturerad dokumentation. Förtroendet och ledningen av den pedagogiska verksamheten bör emellertid förbättras för vissa delar av verksamheten. Kvalitetsarbetet behöver tydligare fokusera utfall och resultat

5. Tillgång till utbildning och omsorg

Eleverna i Malmö latinskola har huvudsakligen en god tillgång till utbildning. Utbudet av kurser inom det individuella valet och valbara kurser är gott.

Alla elever inom IV och gymnasiesärskolan erbjuds inte undervisning i svenska som andraspråk. Elever inom gymnasiesärskolan erbjuds inte modersmålsundervisning.

Studiehandledning på modersmål erbjuds endast elever inom IVIK.

Skolan har lokala kurser, t.ex. Demokratikurs A och B och Livskunskap, som inte överensstämmer med förordningens krav. Avsikten att främja arbetet med normer, värden och demokrati är självklart positiv och mycket viktig. Det är dock enligt rådande författningar alla ämnens ansvar att se till att så sker och det kan inte hänskjutas till speciella kurser.

Eleverna betalar själva sina miniräknare, vilka för en del elever kostar runt tusen kronor. Det finns en uppsättning miniräknare på skolan som elever kan låna under lektionstid, men elever som inspektörsteamet talat med hade uppfattningen att de skulle köpa miniräknare själva. De elever som har praktik i utlandet får stå för vissa kostnader.

Sammanfattningsvis är tillgången till utbildning huvudsakligen god, men alla elever skall erbjudas modersmålsundervisning, studiehandledning på modersmålet vid behov samt svenska som andraspråk. Skolans utbud av lokala kurser måste ses över. Skolan bör se över avgifter och kostnader för elevernas utbildning så att det överensstämmer med skollagens krav på en avgiftsfri utbildning.

6. Resurser

I Malmö latinskola finns 80 lärare med tillsvidareanställning och 12,5 med visstidsanställning. Andelen behöriga lärare är 97 procent. Fem lärare är obehöriga. Fyra av dem blir inom kort behöriga och den femte skall påbörja en lärarutbildning.

Lärartätheten är totalt 7,5 lärare/100 elever men varierar beroende på verksamhet. Lärartätheten är högst inom IVF/IVALT och IVIK med 15,3 lärare/100 elever och lägst för de nationella programmen på Latinskolan med 6,2 lärare/100 elever.

Skolan har därutöver 22 personer i övriga befattningar.

Personalen inom IVF upplever att det ökade elevantalet urholkar anslagen, som kommer öronmärkta direkt från förvaltningen.

Kompetensutveckling sker i olika omfattning. De lärare som undervisar eleverna inom gymnasiesärskolan efterlyser mer kompetensutveckling inriktad på denna verksamhet. Några lärare anser att de blivit väl försörjda med kompetensutveckling.

Latinskolan har ett ändamålsenligt och välutrustat bibliotek med datorer. Elever inom Tärnöskolan och ett par IV-verksamheter har på grund av avståndet ingen tillgång till biblioteket. Eleverna på Tärnöskolan upplever att deras tillgång till datorer är begränsad.

Eleverna inom IVALT och IVF har också långt till personal inom elevvården. Elevvården besöker dock respektive verksamhet en gång per vecka.

Sammanfattningsvis finns det resurser för att eleverna skall nå målen men deras tillgänglighet till specialpedagog och bibliotek bör ses över.

Sammanfattande bedömning

Inspektörerna bedömer att verksamheten övergripande är av god kvalitet. Det finns tydliga strategier för hur skolan skall arbeta med normer och värden och förbättra resultaten avseende elevernas kunskaper. Genom förebyggande insatser strävar skolan efter att förbättra arbetsmiljön. Huvudsakligen håller undervisningen god kvalitet. Skolledningen fungerar väl tillsammans och har en gemensam linje. Skolan har en bra och strukturerad dokumentation. Tillgången till utbildning är huvudsakligen god. Skolan har resurser för att eleverna skall nå målen.

Det finns dock behov av insatser inom följande områden:

- Skolan bör fortsatt arbeta för att öka elevernas trygghet, närvaro och respekt samt deras delaktighet och ansvarstagande i skolans verksamhet och i planering och utvärdering av lärandet.
- Skolan bör fortsatt utveckla lärarnas ledarskap för lärandet och ett gemensamt normsystem.
- Skolan bör öka andelen elever med slutbetyg och sträva efter att förbättra kunskapsresultaten för pojkar med utländsk bakgrund.
- Skolan bör tydliggöra resultaten av arbetet med IV och gymnasiesärskolan.
- Organisation av undervisningen i gymnasiesärskolan bör noga följas upp, då det funnits oklarheter kring kurser och individuella studieplaner.
- Skolledningens förtrogenhet och ledning av vissa delar av den pedagogiska verksamheten bör förbättras.
- Kvalitetsarbetet måste tydligare fokusera utfall och resultat. Det behövs en systematik i kvalitetsarbetet för att t.ex. kunna försäkra sig om en rättvis och likvärdig betygssättning.
- Tillgängligheten till specialpedagog och bibliotek för alla elever bör ses över.
- Skolan bör se över avgifter och kostnader för elevernas utbildning så att det överensstämmer med skollagens krav på en avgiftsfri utbildning.

Det finns också sådana brister i verksamheten att författningarnas krav inte uppfylls. Bristerna inom nedan angivna områden skall snarast åtgärdas.

- Alla elever som behöver det får inte stöd, studiehandledning på modersmålet och/eller åtgärdsprogram.
- Alla elever erbjuds inte modersmålsundervisning och/eller svenska som andraspråk.
- Elever beviljas individuellt specialutformat program på felaktigt sätt. Skolan har lokala kurser, t.ex. Demokratikurs A och B och Livskunskap, som inte överensstämmer med förordningens krav, då de utformats kring läroplansmål.
- Obehöriga elever är intagna på nationellt program.

Datum	Ort
2005- 11-11	Lund

Lotta Kårlind
Göran Arnman
Barbro Nässén